

PROVEDBENI PROGRAM
GRADA OPUZENA
za razdoblje 2021. – 2025. godine

GRAD OPUZEN

za Grad Opuzen izradila:

MARA d.o.o.

studen 2021.

Sadržaj:

1	UVOD	3
1.1	Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa Grada Opuzena	3
1.2	Zakonodavni okvir	4
1.3	Strateški okvir	5
2	ANALITIČKA PODLOGA	7
2.1	Osnovni podaci	7
2.1.1	Položaj i smještaj	7
2.1.2	Demografski pokazatelji	8
2.1.3	Obrazovanje	11
2.1.4	Civilno društvo.....	13
2.1.5	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb.....	14
2.1.6	Kultura i kulturna baština.....	15
2.1.7	Gospodarstvo	16
2.1.8	Proračun	23
3	MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA	25
3.1	Vizija Grada Opuzena	25
3.2	Misija Grada Opuzena	25
3.3	SWOT analiza	26
4	STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PORAGAMA GRADA OPUZENA ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2025. GODINE	30
4.1	Mjere, aktivnosti i projekti	31
4.2	Financijski plan provedbe projekata	38
5	PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA	41
5.1	Praćenje i izvještavanje	41
5.2	Vrednovanje strateškog akta	43

1 UVOD

1.1 Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa Grada Opuzena

U trenutku izrade Provedbenog programa važeći srednjoročni strateški dokument Grada Opuzena je Strategija razvoja turizma Grada Opuzena za razdoblje 2017. – 2022. godine sukladno Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske (*»Narodne novine« broj 123/17*).

Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave prema zakonodavnim odredbama kratkoročni su akti strateškog planiranja koji opisuju i osiguravaju postizanje ciljeva, ako je primjenjivo, iz srednjoročnog akta strateškog planiranja i poveznicu s proračunom jedinice lokalne samouprave. Provedbeni program jedinice lokalne samouprave donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijedi za taj mandat. Slijedom navedenog, temeljem članka 26. stavka 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, članka 2. stavka 1. točke 9. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLP(R)S (*»Narodne novine« broj 89/18*) i članka 34. Statuta Grada Opuzena (*„Službeni glasnik Grada Opuzena“ broj: 2/18, 2/11, 3/21 – pročišćeni tekst*), Odlukom o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Grada Opuzena za razdoblje od 2021. do 2025. godine (*„Službeni glasnik Grada Opuzena“ broj: 10/21*) pokrenut je proces pripreme izrade dokumenta službenog naziva Provedbeni program Grada Opuzena za razdoblje 2021.-2025. Za potrebe procesa izrade Programa imenovana je i radna skupina koju čine službenici Jedinstvenog upravnog odjela i vanjski suradnik u sljedećem sastavu:

1. Ivan Mataga, dipl. oec. - Gradonačelnik Grada Opuzena
2. Ivona Topić Čerlek, dipl. oec.
3. Marija Kapović, univ. nacc. oec.
4. Antea Butigan, struč. spec. oec.
5. Mia Mošmondor, mag. iur. – vanjski suradnik

Unutarnje ustrojstvene jedinice Jedinstvenog upravnog odjela su:

- Odsjek za opće i pravne poslove,
- Odsjek za društvene djelatnosti, gospodarstvo i komunalne poslove,
- Odsjek za proračun i financije.

Proces izrade Provedbenog programa Grada Opuzena za razdoblje 2021.-2025. godine odvija se u nekoliko faza, kako slijedi:

1. Prikupljanje informacija i podataka te analiza stanja
2. Definiranje baze projekata koji će se započeti i/ili realizirati do 2025. godine
3. SWOT analiza
4. Prijedlog vizije, misije i smjerova razvoja
5. Razrada mjera, aktivnosti i projekata, u skladu sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije
6. Izrada financijskog plana provedbe i poveznica s proračunom
7. Donošenje Provedbenog programa Grada Opuzena

Za prikupljanje i analizu podataka korišteni su interni i eksterni relevantni podaci, poput Izvješća o izvršenju proračuna Grada Opuzena, Plana gospodarenja otpadom Grada Opuzena za razdoblje 2017.-2022., Strategije razvoja turizma Grada Opuzena za razdoblje 2017.-2022., podataka Državnog zavoda za statistiku, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske gospodarske komore, Registra udruga te izvješća drugih nacionalnih institucija i službenih baza podataka.

1.2 Zakonodavni okvir

Krovni zakonodavni dokument u Republici Hrvatskoj je Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (*»Narodne novine« broj 123/17*) te je njime uređen sustav strateškog planiranja na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini). Također, navedenim zakonom uređen je i način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela *Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* (*»Narodne novine«, broj 89/2018*). Sustav strateškog

planiranja u RH temelji se na nacionalnim (*Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine*), regionalnim, odnosno županijskim (*Planovi razvoja jedinica regionalne/područne samouprave za razdoblje 2021-2027.*) te lokalnim (*Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave za razdoblje 2021-2025.*) aktima strateškog planiranja.

U skladu s navedenim, Provedbeni program Grada Opuzena za razdoblje 2021.-2025. predstavlja kratkoročni strateški akt kojim će se definirati ciljevi, prioriteti i mjere te razvojni projekti Grada Opuzena, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje: NRS 2030.) te Planom razvoja Dubrovačko-neretvanske županije za period 2021. - 2027. Obvezni sadržaj Provedbenog programa Grada Opuzena za razdoblje 2021. - 2025. utvrđen je člankom 18. *Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/2018).*

1.3 Strateški okvir

NRS 2030 usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021.-2027.:

1. Pametnija Europa (*Smarter Europe*),
2. Zelena Europa bez ugljika (*Greener, low-carbon Europe*),
3. Povezaniya Europa (*More connected Europe*),
4. Socijalnija Europa (*More social Europe*) i
5. Europa bliža građanima (*Europe closer to citizens*)

Strateški okvir NRS 2030, kao krovni nacionalni strateški akt na koji se potom veže i strateški smjer razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini sastoji se od sljedećih razvojnih smjerova i strateških ciljeva (dalje: SC):

➤ **Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo**

- SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi

-
- *SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom*
 - *SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske*

➤ **Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize**

- *SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život*
- *SC 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji*
- *SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj*

➤ **Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija**

- *SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost*
- *SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva*
- *SC 10. Održiva mobilnost*
- *SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva*

➤ **Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj**

- *SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima*
- *SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti*

2 ANALITIČKA PODLOGA

2.1 Osnovni podaci

2.1.1 Položaj i smještaj

Grad Opuzen zauzima 1,35% površine Dubrovačko-neretvanske županije odnosno rasprostire se na području od 24,04 km². Dubrovačko-neretvanska županija nalazi se u Jadranskoj Hrvatskoj (NUTS II regija) u južnom dijelu Republike Hrvatske. Smješten je na delti Neretve između sprudova i rukavaca. Zbog granice s Bosnom i Hercegovinom Dubrovačko-neretvanska županija je kod Neuma podijeljena u dva dijela - dubrovački s Korčulom i neretvanski, a obuhvaća 5 gradova i 17 općina među kojima je i Grad Opuzen. Na području Grada nalaze se tri naselja: Opuzen, Buk-Vlaka i Pržinovac.

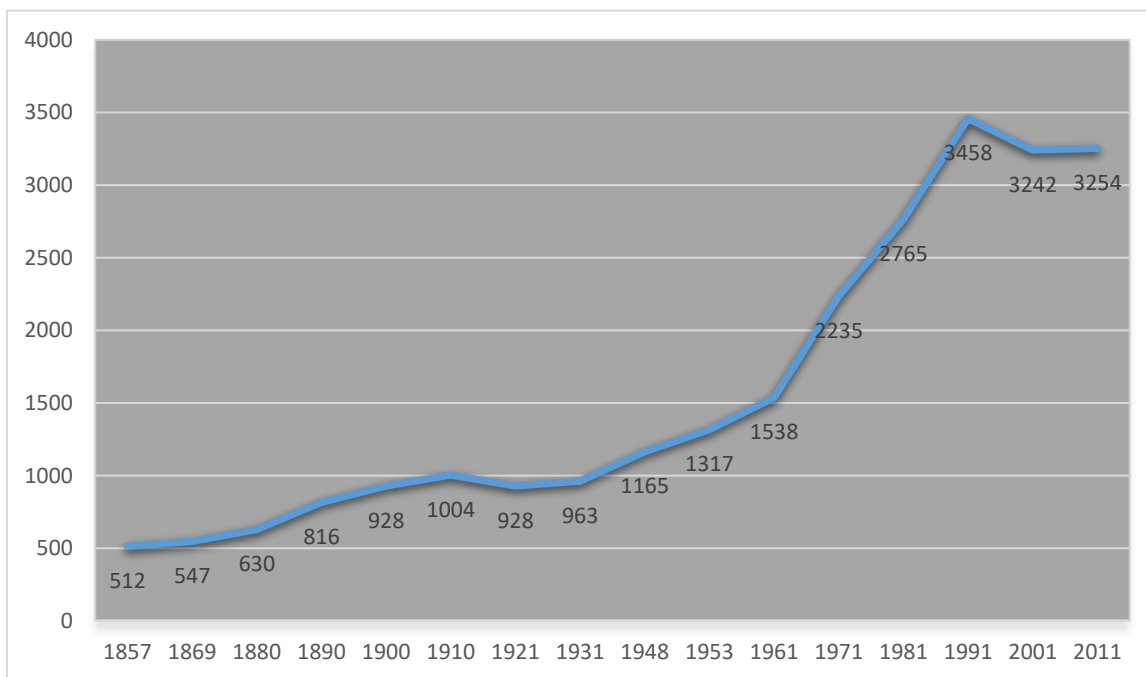
Slika 1: Smještaj Grada Opuzena i Dubrovačko-neretvanske županije na karti Republike Hrvatske

Izvor: [Map Of Croatia With The Provinces, Dubrovnik-Neretva Is Highlighted. Royalty Free Cliparts, Vectors, And Stock Illustration. Image 65424241. \(123rf.com\)](#)

Prometno-geografski položaj Grada Opuzena veoma je povoljan iz razloga što je najbliža autocesta A1 Zagreb-Split-Dubrovnik udaljena samo 20 km. Također, na području Grada prolazi državna cesta D9 granični prijelaz Metković (granica s BiH) – Opuzen – D8, jedna županijska cesta ŽC 6219 Buk Vlaka (L69010) – Podgradina – Opuzen (D9) te jedna lokalna Opuzen (D9) – Podgradina. Grad se nalazi na plovnom putu rijeke Neretve te se na području grada nalazi i stajalište riječnog prometa. Od teretne luke Ploče koja je međunarodnog značaja, udaljen je 16 km.

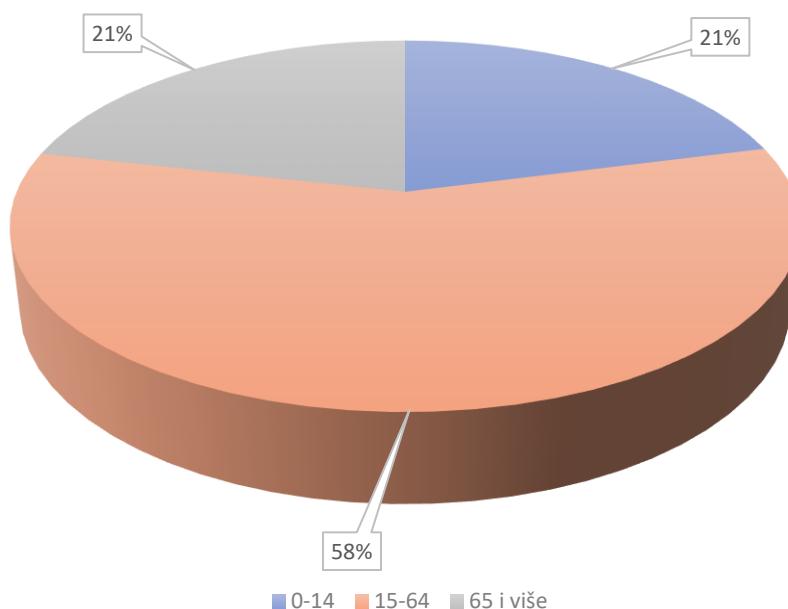
2.1.2 Demografski pokazatelji

Prema posljednjim dostupnim podacima Grad Opuzen ima 3.254 stanovnika. Ukoliko se promatra broj stanovnika od prvog popisa stanovništva 1857. godine do posljednjeg popisa 2011. uočen je postupni trend rasta stanovništva do 1991. godine nakon čega broj stanovnika opada. Sukladno tome, možemo konstatirati kako je u Gradu Opuzenu prisutan trend depopulacije. Prosječna starost stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva iznosila je 40,9 te je zabilježeno starenje stanovništva na području Grada jer je prosječna starost 2001. godine iznosila 38,3 godine.

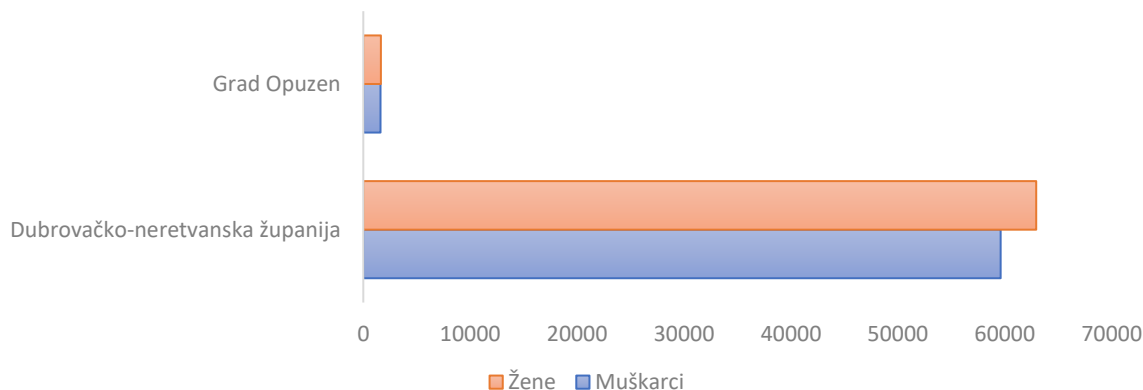
Grafikon 1: Kretanje ukupnog broja stanovnika Grada Opuzena od 1857. do 2011. godine
Izvor: [DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU - REPUBLIKA HRVATSKA \(dzs.hr\)](http://drzavni-zavod-za-statistiku-republika-hrvatska-dzs.hr)

Što se dobne strukture tiče, 66% je u skupini radno sposobnog stanovništva. Prethodni pokazatelj nudi mogućnost pozitivnog razvoja demografskog stanja i slike Grada Opuzena. Međutim, zabrinjava sljedeći podatak koji je vidljiv iz grafikona. Jednak je postotak mladog stanovništva u odnosu na staro – stanovništva do 15 godina je 21% jednako kao i stanovništva iznad 65 godina.

Grafikon 2: Dobna struktura stanovništva Grada Opuzena
Izvor: Državni zavod za statistiku

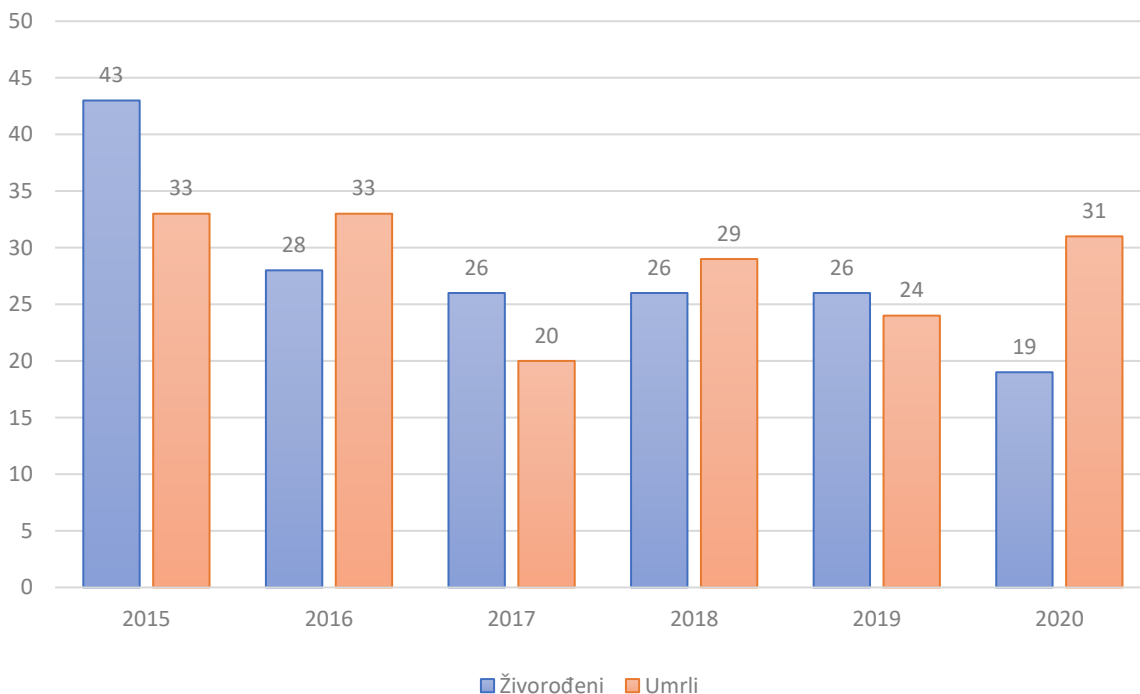
Kod podjele i prikaza stanovništva Grada Opuzena prema spolu, važno je uočiti kako je nešto veći udio žena u odnosu na muškarce, a taj trend je prisutan i na području županije. Žena je u Gradu Opuzenu 50%, a na razini županije 51%. Moguće je zaključiti kako je spolna struktura prilično ujednačena.

Grafikon 3: Dobno spolna struktura stanovništva Grada Opuzena i Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor: Državni zavod za statistiku

Prirodno kretanje broja stanovnika Grada Opuzena – negativno je. U razdoblju 2015.-2020. godine živorođeno je 168, a umrlo 170 stanovnika.

Prema narodnosti većinu čine Hrvati dok su najzastupljeniji narod nacionalnih manjina Srbi te Bošnjaci i Albanci.

Grafikon 4: Prirodno kretanje stanovništva grada Opuzena
Izvor: <https://www.dzs.hr/hrv/publication/StatisticsInLine.htm>

U gradu Opuzenu broj umrlih bio je manji 2015. godine, 2017. godine te 2019. godine. U posljednjih 6 godina, broj umrlih bio je najveći 2016. i 2020. godine.

Ukoliko se osvrnemo na mehaničko kretanje stanovništva, iz tablice ispod jasno je kako je i ono negativnog predznaka. Ukoliko promatramo svaku pojedinu godinu, broj odseljenih je gotovo uvijek veći od broja doseljenih. U periodu od 2015.-2020. godine ukupno je doseljeno 269 osoba, a odseljeno 345 osoba.

	BROJ DOSELJENIH	BROJ ODSSELJENIH
2015.	54	54
2016.	46	63
2017.	39	67
2018.	52	56
2019.	42	68
2020.	36	37

Tablica 1: Doseljeno i odseljeno stanovništvo u Gradu Opuzenu od 2015.-2020. godine
Izvor: Državni zavod za statistiku

2.1.3 Obrazovanje

Na području Grada Opuzena djeluju dvije osnovne škole, jedan vrtić i jedna srednja škola. Dječji vrtić proračunski je korisnik Grada te se od 2002. godine nalazi u iznajmljenom prostoru u sklopu Doma zdravlja što ne zadovoljava trenutne potrebe stanovništva. 2015. godine otvara se još jedna odgojna skupina zbog povećanog interesa roditelja, a u 2019. godini ostvaraju se još dvije jasličke skupine u novouređenim prostorijama Doma zdravlja. U vrtićkoj godini 2020./2021. formirano je sedam odgojnih skupina. Na osnovu prostornih i materijalnih uvjeta i financijskih mogućnosti u Vrtić je upisano 141 dijete. Od toga 105 djece u 10-satnom redovitom cjelodnevnom programu i 36 djece u 5,5 satnom poludnevnom programu. Zbog povećanog interesa roditelja nastavljena je organizacija rada za dvije jasličke skupine. U periodu od 2015. godine do 2020. povećavao se i broj upisane djece i broj zaposlenih što prikazuje i slijedeća tablica.

GODINA	BROJ UPISANE DJECE U PREDŠKOLSKJE USTANOVE	BROJ ZAPOSLENIKA
2015./2016.	116	12
2016./2017.	110	13
2017./2018.	115	14
2018./2019.	124	14
2019./2020.	148	19
2020./2021.	144	21

Tablica 2: Broj upisane djece u predškolske ustanove i broj zaposlenika
Izvor: Državni zavod za statistiku – Gradovi u statistici

Broj osnovnih škola nije se mijenjao te na području Grada Opuzena postoji jedna osnovna škola. Broj učenika u odnosu na 2016./2017. godinu porastao je s 324 na 337. Također, povećao se i broj učitelja s 26 na 29. Na području Grada postoji i umjetnička osnovna škola - Glazbena osnovna škola Opuzen koju je u 2015. godini upisalo 39 učenika. Trenutni kapaciteti osnovne škole dostatni su za djecu s područja Grada Opuzena. U Osnovnoj se školi osim uobičajenog programa provodi i program prilagođen djeci s posebnim potrebama.

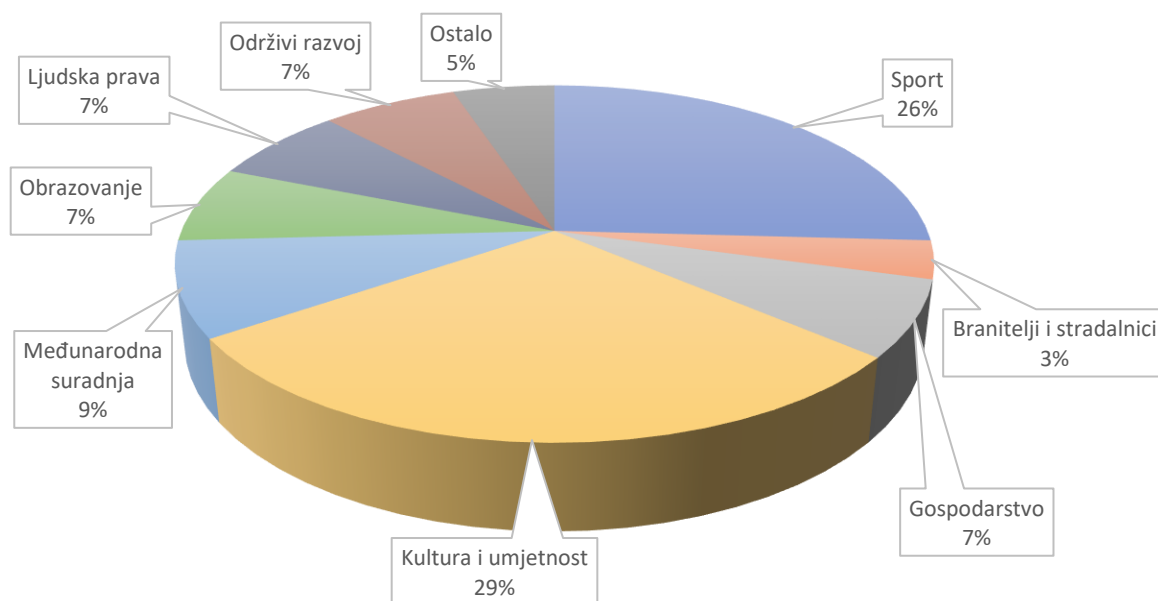
U 2014./2015. godini broj srednjih škola se smanjio s dvije na jednu. Broj učenika u promatranom razdoblju od 2015. u kontinuiranom je padu te je tako u školskoj godini 2014./2015. bilo 168 učenika dok je u 2020./2021. godini bilo 73 učenika što predstavlja pad od 57%. Za učenike koji se školuju u drugim srednjim školama Grad Opuzen osigurava subvenciju prijevoza.

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji postoji mogućnost visokog obrazovanje u okviru Sveučilišta u Dubrovniku. Maturanti Grada Opuzena na Sveučilištu u Dubrovniku mogu izabrati jedan od 16 studija (Akvakultura, Brodostrojarstvo, Ekonomija, Elektrotehnička i komunikacijska tehnologija u pomorstvu, Mediji i kultura društva, Nautika, Pomorska tehnologija jahti i marina, Poslovna ekonomija smjer IT menadžment, Poslovna ekonomija smjer Marketing, Poslovna ekonomija smjer Međunarodna trgovina, Poslovna ekonomija smjer Turizam, Primijenjeno/poslovno računarstvo, restauracije i konzervacije (drvo, papir, tekstil, metal i keramika), Financijski menadžment, Sestrinstvo te Povijest Jadrana i Mediterana).

2.1.4 Civilno društvo

Organizacije civilnog društva imaju važnu ulogu u povezivanju društva i javnih institucija te imaju snažan utjecaj na oblikovanje i provođenje potreba i aktivnosti za korist svoje zajednice. One koje se financiraju iz proračuna Grada obuhvaćaju sljedeća područja: socijalno područje, zaštitu prava, gospodarsko (poljoprivredna, lovna i ribolovna, turistička i područja ostalih gospodarskih djelatnosti), kulturno, športsko područje te zaštitu i spašavanje.

Sukladno podacima iz Registra udruga Ministarstva pravosuđa i uprave na području Grada Opuzena djeluje 58 udruga civilnog društva. Najviše je udruga s područja djelovanja kulture i umjetnosti (29%), a najmanje udruga koje se bave područjem djelovanja iz domene branitelja i stradalnika.

Grafikon 5: Prikaz udruga civilnog društva prema području djelovanja
Izvor: Registar udruga

U 2019. i 2020. godini realizirana su sredstva, a u 2021. godini Odlukom je utvrđen raspored sredstava iz Proračuna na sljedeći način:

NAZIV UDRUGE	2019. (HRK)	2020. (HRK)	2021. (HRK)
Udruga za očuvanje Neretvanske baštine	5.000,00	4.000,00	8.000,00
KU Balatura	3.000,00	3.000,00	4.000,00
Udruga lađara Neretve	18.000,00	0,00	12.000,00
Neretvanska udruga voćara Mandarina	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Udruga Stari most	7.000,00	8.513,00	10.000,00
Udruga građana Družba Pivčeva kala	12.000,00	8.000,00	13.000,00
Udruga Likovni stvaratelj Opuzen	4.500,00	0,00	5.000,00
Gradska glazba Opuzen	37.000,00	34.800,00	70.000,00

Tablica 3: Prikaz financijskih davanja iz proračuna u korist udruga na području Grada Opuzena
Izvor: Grad Opuzen

2.1.5 Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Grad Opuzen na svom području ima jednu zdravstvenu stanicu koja ima dvije ordinacije opće medicine i dvije ordinacije dentalne medicine. Navedene su ordinacije privatne, ali imaju potpisane ugovore sa HZZO-m. Zdravstvena stanica u Gradu Opuzenu djeluje u sklopu Doma zdravlja Grada Metkovića. Stanovnici Grada Opuzena većinu zdravstvenih usluga mogu dobiti u Domu zdravlja Metković koji u svom sastavu ima: rodilište sa stacionarom, odjel hemodijalize, RTG kabinet, biokemijski laboratorij, dva ginekološka dispanzera, dva pedijatrijska dispanzera, osam ordinacija opće medicine, sedam ordinacija dentalne medicine, ordinaciju ortodonta, prostor zubne tehnike i prostor fizikalne medicine. Osnovni problem stanovnika Grada Opuzena u zdravstvenoj skrbi pacijenata je udaljenost do najbliže bolnice koja iznosi oko 100 km od Opće

bolnice Dubrovnik i 135 km od Kliničkog bolničkog centra Split. Pritom je potrebno naglasiti da se putem do Opće bolnice Dubrovnik treba proći teritorijem Bosne i Hercegovine. Na području Grada Opuzena postoje dvije ljekarne: Mataga i Pelajić.

2.1.6 Kultura i kulturna baština

Na području Dubrovačko-neretvanske županije postoji 809 kulturnih dobara. Od toga dva registrirana nalaze se na području Grada Opuzena te oba pripadaju skupini pokretnih kulturnih dobara. Pokretna kulturna dobra na području grada Opuzena su: Torzo carice Livije Drusille i Inventar rimskih kamenih spomenika u Opuzenu.

Najkarakterističniji dio Grada Opuzena danas je mjesni trg koji u ljetnim mjesecima postaje centar kulturnih zbivanja, dok tijekom ostalih godišnjih doba tu ulogu preuzimaju gradska dvorana, predvorje osnovne škole i crkva sv. Stjepana Prvomučenika. Na trgu se nalazi crkva Sv. Stjepana koja je sagrađena krajem 19. stoljeća u neoklasicističkom stilu. Iza crkve nalazi se najstariji očuvani dio grada. Unutar mreže uskih i nepravilnih popločanih uličica barok je sačuvan u skromnim detaljima arhitektonske plastike, prostranim dvorištima s gospodarskim sadržajima, te snažnim volumenima stambenih katnica.

Prostore koji su značajni za zaštitu kulturnih dobara i kulturne baštine vežemo uz neistraženo arheološko područje. Osim navedenog arheološkog područja pod mjerama zaštite kulturnih dobara su i povijesna graditeljska cjelina koje se nalazi na gradskom području Opuzen i povijesna graditeljska cjelina na području seoskog naselja Smokovo i Selo,

Pojedinačni zaštićeni objekti i javni prostori koji se ne nalaze na popisu kulturnih dobara ali imaju značajnu povijesnu ulogu:

- Crkva Sv. Stjepana
- Trg Kralja Tomislava sa objektima Gradske uprave, Kuće Nikolić, Franičević, te Ajduk- Utovac,
- Kuća Oman
- Kuća Sušan
- Gradska riva uz Neretvu
- Most na Maloj Neretvi

Posebno važni kulturni događaji vezani za grad Opuzen i okolicu, a istovremeno povezani s turističkom ponudom grada jesu "Opuzensko lito" i festival zabavne glazbe "Melodije hrvatskog juga" koji se održava prvog petka u mjesecu kolovozu od 1993. godine. Program manifestacija je spoj kulturnih, sportskih i tradicionalnih događanja. Ipak od svih kulturnih i športskih priredaba nastalih u opuzenskoj radionici zasigurno je jedna od najatraktivnijih športskih manifestacija uopće - "Maraton lađa". Taj športski spektakl, veslanje 22,5 km tokom Neretve, osmišljen je upravo u Opuzenu od članova opuzenske udruge KUUNGO - (Kulturno umjetnička udruga Neretvanski gusari Opuzen) te je postao sveneretvanski športski događaj koji plijeni atraktivnošću. Prvi maraton održan je 13. rujna 1998. Zanimljivost ove utrke je što se proteže duž rijeke Neretve od Metkovića do Ploča, rutom Metković - Kula Norinska - Krvavac - Opuzen - Komin - Banja - Šarić Struga - Rogotin - Čeveljuša - Stablina – Ploče. Također, jedna od bitnijih manifestacija je i „Neretvanska brudetijada“ koja se održava posljednje subote u srpnju i sastavni je dio Opuzenskog lita.

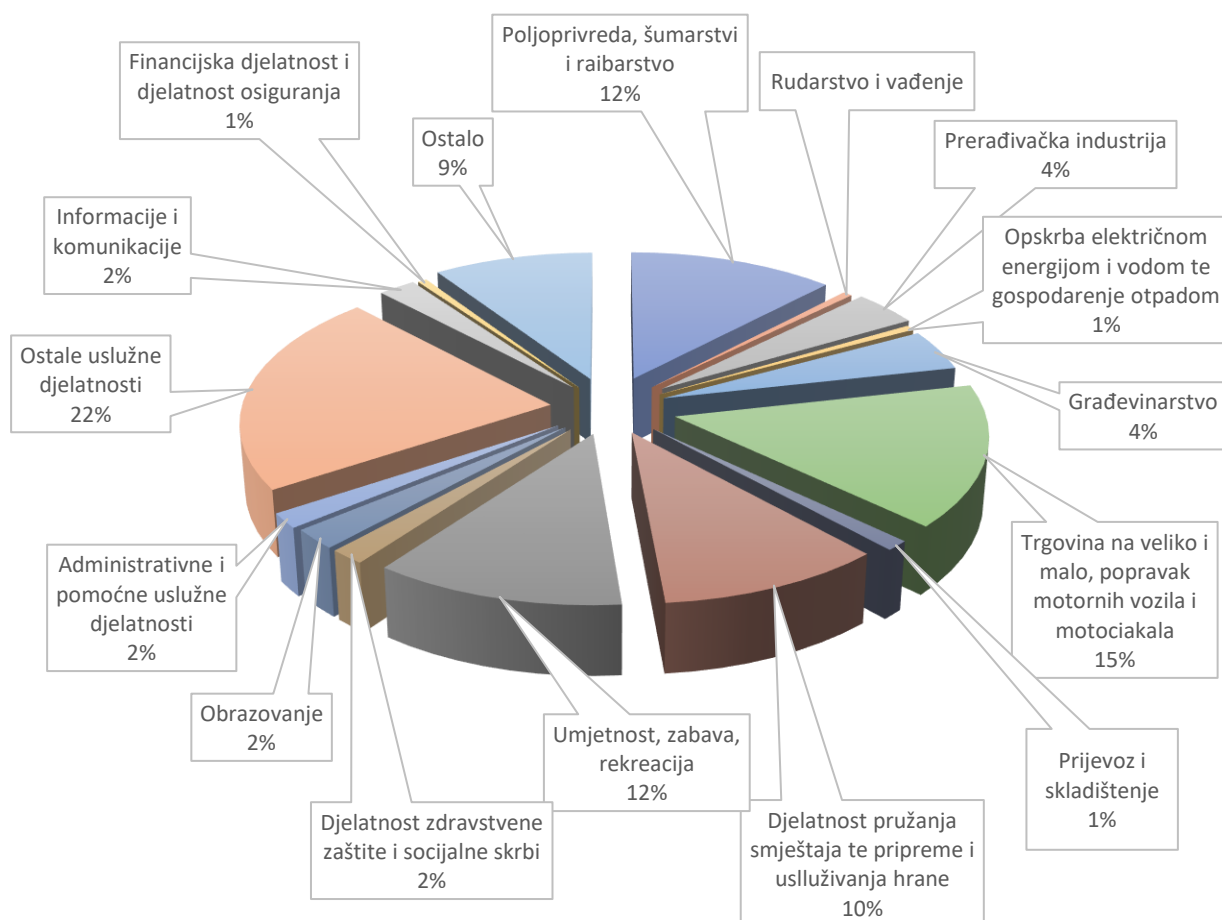
Na području Grada Opuzena ne postoji dom ili centar za kulturu.

2.1.7 Gospodarstvo

U skladu s člankom 25. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske te odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti Grad Opuzen nalazi se u V. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Indeks se računa prema sljedećim parametrima, a to su prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihodi po stanovniku, prosječna stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) te indeks starenja. Dubrovačko-neretvanska županija pripada IV. skupini jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave što znači da su obje jedinice visoko prosperitetne te da su raznovrsni društveni i gospodarski pokazatelji povoljni.

Na području Grada Opuzena prema posljednjim podacima iz 2021. godine aktivnih je 190 pravnih osoba od toga je 48 društvo s ograničenom odgovornošću, 16 je jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću, 55 je obrta i 1 zadruga. Najviše pravnih osoba djeluje u području

Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te na području trgovine na veliko i malo i Umjetnosti, zabave i rekreacije. U slijedećem grafikonu prikazan je struktura gospodarstva odnosno pravne osobe prema djelatnosti.

Grafikon 6:Struktura gospodarstva Grada Opuzena

Izvor: www.fininfo.hr

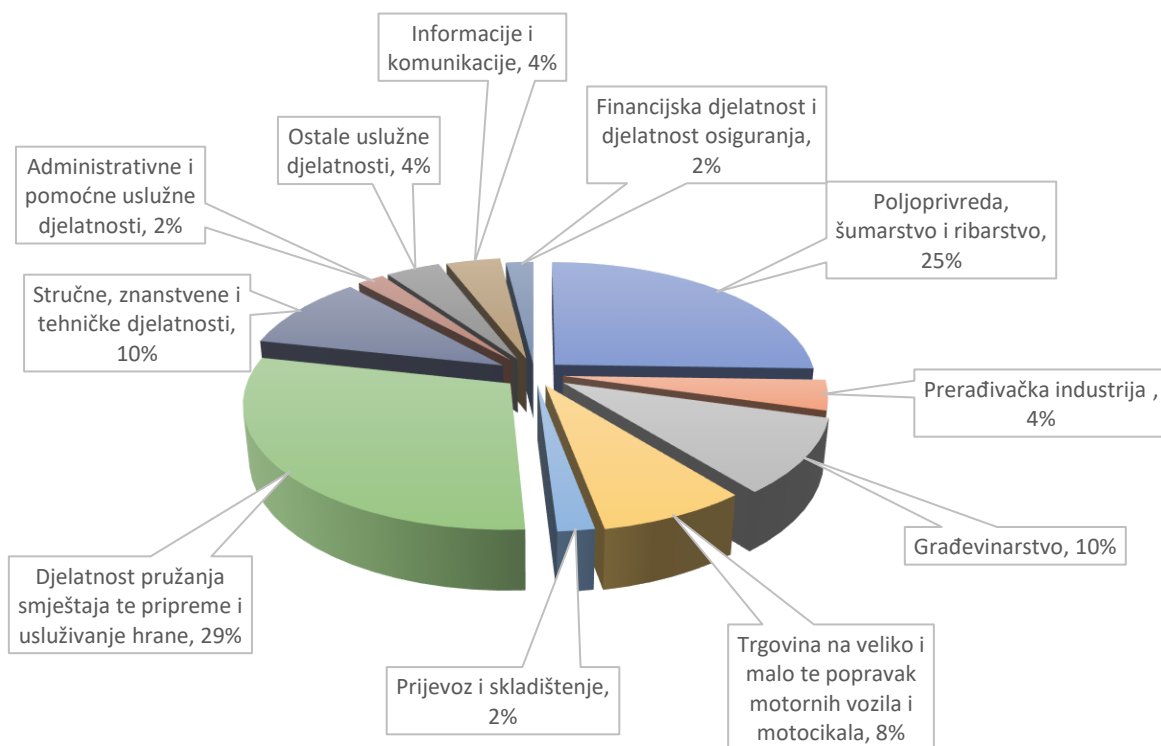
Sukladno tablici u nastavku vidljivo je da dolazi do porasta broja poduzetnika što posljedično znači da dolazi i do pada broja nezaposlenih. U periodu od 2017. do 2019. broj poduzeća narastao je za 12 uz istovremeno povećanje od 87 radnika s povećanjem prosječne plaće od dvjestotinjak kuna.

GODINA	BROJ PODUZETNIKA	BROJ ZAPOSLENIH	PROSJEČNA MJ. NETO PLAĆA	UKUPAN PRIHOD
2019.	67	375	4.254,00	279.488,00
2017.	55	288	4.026,00	171.573,00

Tablica 4: Kretanje broja poduzeća, zaposlenika i plaća
Izvor: FINA

Poduzetnici čije je sjedište na području Grada Opuzena registraciju poduzeća vrše upisom u Trgovački sud u Splitu, stalna služba u Dubrovniku. Najznačajniji poslovni subjekti ovoga područja su Agro Neretva d.o.o., Fragaria Neretva d.o.o., Jasenka d.o.o., Neretvanski sliv d.o.o., AgroFructus d.o.o., Poljopromet d.o.o. i dr.

Obrtnici čije je sjedište na području Grada Opuzena registraciju obrta vrše upisom u Obrtničku komoru u Dubrovniku. Prema podacima Obrtnog registra broj registriranih aktivnih obrta na području Grada Opuzena je 55.

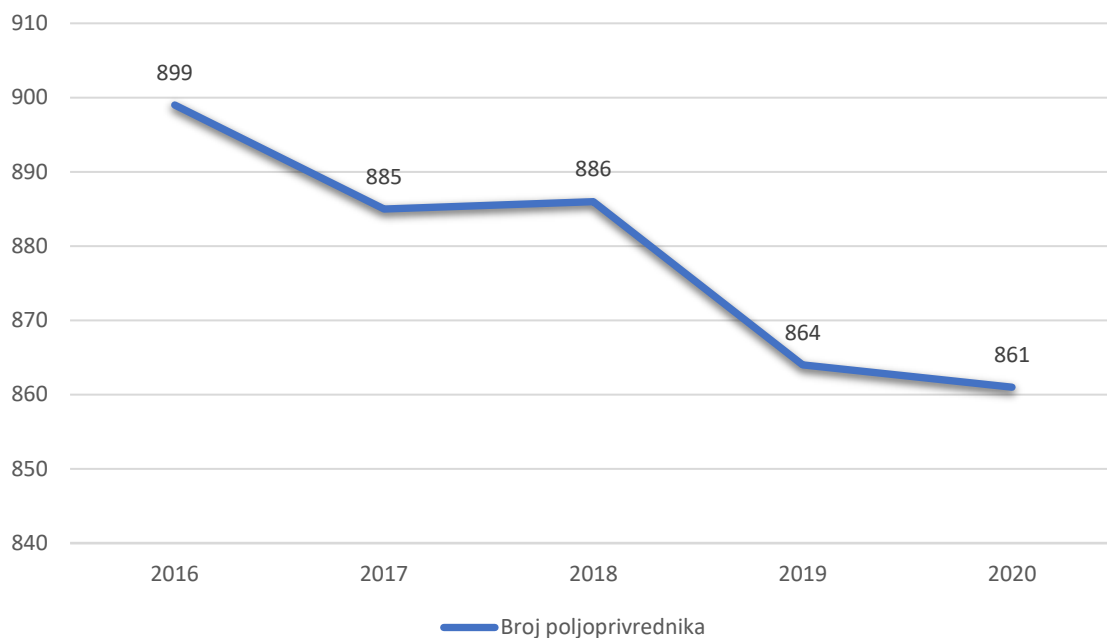
Grafikon 7: Registrirani obrti prema djelatnosti u Gradu Opuzenu
Izvor: www.fininfo.hr

Iz Grafikona je vidljivo da se najviše registriranih obrta u 2021. godini na području Grada Opuzena bavilo djelatnostima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te djelatnošću pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Grad Opuzen ulaže u razvoj poduzetništva i poduzetničkih aktivnosti. S tim ciljem proveden je i projekt „Izgradnja II. faze komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni u Opuzenu“ koji je 2. rujna 2020. godine završen. Poslovna zona Opuzen nalazi se neposredno uz državnu prometnicu D8 i 5 km od autoceste A1. Unutar nje osigurana su parking mjesta, javna rasvjeta, elektroopskrba i vodoopskrba. Površina koju poslovna zona zauzima podijeljena je na dva dijela. Izgradnja II. faze komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni u Opuzenu sufinancirano je sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj, sukladno Operativnom programu konkurentnost i kohezija. Glavni cilj tog Projekta bio je proširenje već postojeće zajedničke infrastrukture Poduzetničke zone što je doprinijelo započinjanju i daljnjem razvoju poduzetničkih aktivnosti.

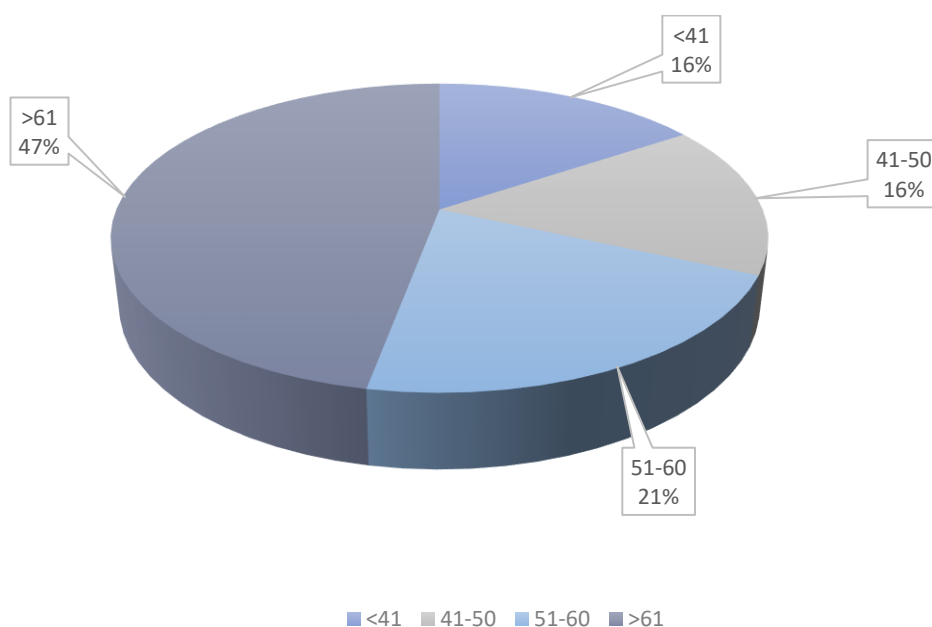
2.1.7.1 Poljoprivreda

Na području Grada Opuzena stanovništvo se tradicionalno bavi poljoprivredom zbog pogodne mediteranske klime i strukture tla što pogoduje i omogućuje uspješno bavljenje stanovnika poljoprivredom. Zbog klimatskih prilika, najviše se uzgajaju agrumi. 2020. godine u Opuzenu je bilo 861 registrirani poljoprivrednik. Njihov broj se od 2016. godine svake godine smanjuje kako je prikazano u grafikonu.

Grafikon 8: Prikaz broja poljoprivrednika na području Grada Opuzena od 2016. – 2020. godine
Izvor: Upisnik poljoprivrednika

Dobna struktura poljoprivrednika na području Grada Opuzena nije povoljna. Zabrinjava podatak da je čak 47% lokalnih poljoprivrednika starijih od 60 godina. Poljoprivrednika koji su mlađi od 41 godinu samo je 15%. Prethodni podaci dokaz su potencijalnog problema održivosti poljoprivrednog sektora Grada Opuzena.

Grafikon 9: Dobna struktura poljoprivrednika
Izvor: Upisnik poljoprivrednika

Pet je oblika registracije poljoprivredne djelatnosti koje postoje u Gradu Opuzenu. Najviše je obiteljskih gospodarstva - **811**. Međutim, zabrinjava podatak o konstantnom padu istih. U 2020. godini broj obiteljskih gospodarstava je manji za **50 odnosno za 5%**, od početne vrijednosti u 2018. godini. Broj obrta je isti u 2018. i u 2020. godini dok je u 2019. godini bilo 2 obrta više dok je broj zadruga u prve dvije promatrane godine isti, a u 2020 ih je bilo 2. Najznačajniji porast bilježe samoopskrbna poljoprivredna gospodarstva kojih u 2018. godini nije bilo, u 2019. ih je bilo registrirano 9, a godine kasnije čak 24.

GODINA	2018.	2019.	2020.
OBITELJSKO	861	828	811
GOSPODARSTVO			
OBRT	14	16	14
TRGOVAČKO	10	10	10
DRUŠTVO			
SAMOOPSKRBNO	0	9	24
POLJOPRIVREDNO			
GOSPODARSTVO			
ZADRUGA	1	1	2

Tablica 5: Broj poljoprivrednika s obzirom na oblik registracije
Izvor: Upisnik poljoprivrednika

2.1.7.2 Turizam

S obzirom da je turizam snažan faktor gospodarskog i društvenog razvoja određenog područja s važnim aplikativnim učincima na sve ostale gospodarske sektore, na području Grada Opuzena, sektor turizma ima veliki potencijal za razvoj jer obiluje prirodnim bogatstvima i ostatcima kulturno-povijesne baštine još iz doba Mletaka. Grad se nalazi u dolini Neretve koja se još naziva i Zelenom dolinom, a poznat je i kao grad mandarina, s obzirom na to da je okružen brojnim poljima. Zaključak je kako Grad Opuzen posjeduje izrazito bogate prirodne i kulturne potencijale te ih je zbog toga potrebno oplemeniti sadržajima i ponuditi posjetiteljima doživljaj i aktivno sudjelovanje u njemu. Osim razvijanja kulturnog turizma, svoj turistički razvoj Grad Opuzen zasniva i na prirodnoj baštini. Na području Grada nalazi se dio najvrijednijeg močvarnog

područja koje pripada ekološkoj mreži NATURA 2000 - delta Neretve unutar koje se nalazi i posebni rezervat ornitološko-ihtiološki (delta Neretve i otočić Osinj). Unutar močvarnog područja nalazi se značajno prirodno područje koje ima karakteristike močvarnog staništa te važnog staništa životinjskog svijeta, a osobito ptica.

Na temelju dostupnih statističkih podataka broj soba, apartmana i mjesta za kampiranje te broj stalnih postelja u odnosu na 2019. godinu bio je u 2020. godini u porastu. No s obzirom na potencijal Grada Opuzena rast od 1% je zanemariv te bi trebalo ulagati u turistički razvoj puno više.

Broj turističkih dolazaka i noćenja varirao je po promatranim godinama. Ključno je da se broj dolazaka i noćenja izrazito smanjio 2020. godine zbog neodržavanja različitih manifestacija, pod utjecajem zdravstvene i gospodarske krize koje je prouzrokovala pandemija COVID-19. Iz tog razloga se u broju dolazaka bilježi pad od 52% u 2020. godini dok je u broju noćenja zabilježen pad od 40%.

GODINA	DOLASCI	NOĆENJA
2018.	547	2983
2019.	601	3693
2020.	293	2248

Tablica 6: Ukupan broj ostvarenih dolazaka i noćenja turista
Izvor: TZ Opuzen

Prema smještajnim kapacitetima najviše dolazaka i noćenja je ostvareno u objektima u domaćinstvu u promatranom razdoblju dok je najmanje ostvareno u objektima u OPG-u.

	DOLASCI			NOĆENJA		
	2020.	2019.	2018.	2020.	2019.	2018.
Objekti u domaćinstvu	110	161	165	1030	1161	1089
Objekti u OPG (seljačko domaćinstvo)	5	/	187	37	/	785
Ostali ugostiteljski objekti	55	94	116	205	395	421

(skupine –
kamp)

Nekomercijalni smještaj	28	63	/	305	484	/
Kampovi	95	283	/	671	1654	/
UKUPNO	293	601	547	2248	3691	2983

Tablica 7: Broj ostvarenih dolazaka i noćenja turista prema vrsti smještaja

Izvor: TZ Opuzen

Sinergija turističke privrede i javnog sektora te privatnih subjekata u turizmu ključna je za povećanje konkurentnosti i prepoznatljivosti Grada Opuzena. U tom smislu, nositelj aktivnosti koje izravno i neizravno doprinose povećanju kvalitete turizma i implementaciji novih sadržaja, osim Grada Opuzena je i Turistička zajednica Opuzen.

2.1.8 Proračun

Osnova analize svih sektora proračunska su kretanja pomoću kojih dobivamo uvid u prihode i rashode te analizu istih. Uravnotežena proračunska kretanja te kvalitetno planiranje proračunskih prihoda i rashoda jedan su od ključnih preduvjeta rasta gospodarstva te održivog razvoja. Transparentnost i otvorenost proračunske potrošnje Grad Opuzen provodi putem svoje službene web stranice na kojoj je dostupan uvid u proračunska sredstva Grada.

Proračunska sredstva u periodu od 2016. do 2020. godine povećala su se za 31% dok je proračun za 2021. godinu za 17% veći nego za 2020. godinu.

PRORAČUNSKI PRIHODI (u HRK)	
2016.	7.696.796,00
2017.	15.480.380,00
2018.	15.669.453,00
2019.	11.889.663,36
2020.	9.687.594,78

Tablica 8: Prikaz proračunskih prihoda Grada Opuzena od 2016.- 2020.

Izvor: službena web stranica Grada

U razdoblju od 2016. do 2020. godine u proračun Grada Opuzena iz Europske unije uplaćeno je **7.877.331,58 HRK**. Iznosi su se iz godine u godinu u povećavali te je 2020. godine došlo do porasta proračunskih sredstava za **14%** u odnosu na 2018. godinu – kada je riječ o proračunskim prihodima koji su ostvareni kroz financiranje od strane Europske Unije.

Važan pokazatelj kvalitete ulaganja i proračunske potrošnje, svakako je strateško ulaganje odnosno ostvarivanje zadanih strateških ciljeva i proračunska izdvajanja za iste. Strateški ciljevi ostvaruju se kroz razvojne projekte, programe i mjere kojima se potiče kvalitetno raspolaganje dostupnim resursima i održivi razvoj područja. Sukladno tome, važno je napomenuti kako je u Strateškom razvojnom programu Grada Opuzena za razdoblje 2016.-2020. godine definirano tri strateška cilja:

- SC1. Nadogradnja poljoprivrednog sektora prema prehrambeno prerađivačkom sektoru
- SC2. Zaštita prirodne i okolišne raznolikosti kao podloga za kvalitetan život
- SC3. Razvoj društvene, komunalne i javne infrastrukture

3 MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA

3.1 Vizija Grada Opuzena

Vizija Grada Opuzena prepoznaje ključne razvojne pretpostavke i potrebe te prikazuje pojednostavljeni prikaz strateških razvojnih smjernica u razdoblju od 2021. do 2025. godine te predstavlja sažetu i jasnu misao onog što Grad želi, može i treba biti u budućnosti.

Grad Opuzen je inovativan grad i grad prepoznatljivog turističkog identiteta, bogate kulturne i prirodne baštine koji svoje potencijale realizira putem održivog, zelenog i digitalnog razvoja te pruža svojim građanima poticajno okruženje za gospodarstvo, obrazovanje, rad i život.

Ostvarenju vizije pridonijet će ulaganje u digitalnu tranziciju i zelenu infrastrukturu te održivo gospodarstvo i unaprjeđenje kvalitete života. Sve to bit će temelj održivom, uključivom i inovativnom razvoju Grada Opuzena, uz postizanje otpornosti društva i gospodarstva na globalne krize.

3.2 Misija Grada Opuzena

Misija Grada je da kontinuirano poboljšava kvalitetu života i rada svojih građana te da u zakonskim okvirima osigura povoljne uvjete za razvoj. Sukladno zakonu, posebna pozornost se pritom stavlja na područja iz djelokruga jedinice lokalne samouprave, a to su: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kultura, zaštita potrošača, zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita, promet, ostali poslovi sukladno posebnim zakonima, rad i učinkovitosti rada svih zaposlenika Gradske uprave kao i odnosa prema građanima sukladno visokim standardima etičkog i profesionalnog ponašanja.

3.3 SWOT analiza

GEPROMETNI POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ

SNAGE	SLABOSTI
➤ povoljan prometno - zemljopisni položaj ➤ bogatstvo prirodnih resursa ➤ postojanje ornitološko-ihitiološkog rezervata	➤ nedovoljna iskorištenost geostrateškog položaja za povećanje atraktivnosti područja Grada ➤ nedovoljna iskorištenost alternativnih izvora energije ➤ nedovoljno iskorišten potencijal postojećih prirodnih resursa u svrhu održivog rasta i razvoja gospodarstva
PRILIKE	PRIJETNJE
➤ povezivanje postojećih prirodnih resursa s turističkom ponudom na području Grada ➤ izgradnja zelene infrastrukture koja pozitivno djeluje na okoliš ➤ provođenje ideja održivog gospodarstva u svrhu retencije i unapređenja postojećih resursa	➤ divlja odlagališta otpada ➤ slaba povezanost prigradskih naselja s Gradom ➤ nepostojanje adekvatnog sustava javnog prijevoza ➤ ljudski faktor kao prijetnja očuvanju prirodnih resursa

STANOVNIŠTVO, LJUDSKI RESURSI I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

SNAGE	SLABOSTI
➤ pozitivna međužupanijska kretanja ➤ razvijen obrazovni i predškolski obrazovni sustav ➤ dobra izgrađenost sportske infrastrukture te veliki potencijal sportsko – rekreacijskih programa	➤ depopulacija stanovništva i negativan prirodni prirast ➤ nedostatak mogućnosti za mlade ➤ Nedostatak mogućnosti učenja stranih jezika

➤ postojanje stomatološke ambulante na području Grada ➤ postojanje dobrovoljnog vatrogasnog društva	➤ ne postojanje opće bolnice – najbliža u Dubrovniku (100km) ➤ nedostatak stručnog kadra ➤ nedostatak institucija socijalne skrbi
PRILIKE	PRIJETNJE
➤ unapređenje sustava socijalne skrbi za najstarije i ranjivo stanovništvo ➤ izgradnja sportsko-rekreacijskog centra ➤ pokretanje programa obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja	➤ odljev stručnog i obrazovanog dijela stanovništva ➤ neusklađenost obrazovanja s potrebama tržišta rada ➤ bolje prilike za mlade izvan Grada ➤ daljnje smanjenje broja stanovnika
INFRASTRUKTURA	
SNAGE	SLABOSTI
➤ postojanje plana gospodarenja gradskim otpadom ➤ organizirano prikupljanje otpada ➤ zadovoljavajući vodoopskrbni sustav	➤ slaba povezanost javnog prijevoza ➤ nedovoljna pokrivenost kanalizacijske mreže ➤ energetska neučinkovita javna rasvjeta
PRILIKE	PRIJETNJE
➤ preduvjet za razvoj turizma ➤ mogućnosti financiranja iz fondova EU-a, državnih programa i drugih izvora za pripremu i realizaciju: infrastrukturnih projekata u području upravljanja otpadom, vodoopskrbe i odvodnje, ICT i prometne infrastrukture, energetske učinkovitosti	➤ nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije ➤ sezonsko opterećenje zbog povećane potrošnje u turističkoj sezoni

GOSPODARSTVO	
SNAGE	SLABOSTI
➤ veliki preduvjeti za razvoj turizma i poljoprivrede ➤ preduvjeti za ekološku proizvodnju ➤ turistički i poljoprivredni potencijal ➤ velike poljoprivredne površine ➤ velik broj aktivnih poljoprivrednih gospodarstava	➤ pad gospodarske aktivnosti uzrokovan COVID-19 epidemijom ➤ smanjenje broja stanovnika i starenje stanovništva utječu na radnu snagu i razvoj gospodarstva ➤ negativan migracijski saldo ➤ nedovoljno iskorišten turistički potencijal ➤ slaba orijentiranost na ekološku proizvodnju ➤ nedovoljno stručnog znanja i niska razina obrazovanja ljudi koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom i turizmom ➤ nedovoljno uvođenje inovacijskih poljoprivrednih tehnologija
PRILIKE	PRIJETNJE
➤ poticanje prelaska poljoprivrednika u sustav ekološke poljoprivrede ➤ veliki preduvjeti za razvoj kulturnog turizma i turizma utemeljenog na prirodnim bogatstvima ➤ mogućnost razvoja poljoprivrede ➤ otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj turističke djelatnosti ➤ potražnja za novim turističkim proizvodima - svjetski turistički trendovi (zdravlje, aktivni turizam, eno-gastronomija)	➤ daljnji utjecaj gospodarske krize ➤ jaka konkurencija u okolnim gradovima, općinama i županijama u području turizma ➤ nedovoljno ulaganje privatnog sektora u razvoj ljudskih potencijala ➤ opasnost zasljanjivanja poljoprivrednog zemljišta ➤ prirodne nepogode

UPRAVLJANJE RAZVOJEM

SNAGE	SLABOSTI
➤ povećana svijest i želja o participiranju na sredstava iz EU fondova ➤ brojni inovativni/razvojni projekti u tijeku	➤ nedovoljni financijski kapaciteti Grada za provedbu svih razvojnih projekata ➤ nedovoljna uključenost organizacija civilnog društva , poduzetnika i građana u planiranju razvojnih projekata
PRILIKE	PRIJETNJE
➤ revitalizacija područja Grada kroz pripremu i provedbu kvalitetnih razvojnih i održivih razvojnih projekata ➤ jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva ➤ prekogranična suradnja ➤ razvoj s trendovima – zeleno, eko, održivo, klimatski prihvatljivo, digitalno i pametno	➤ manjak financijskih sredstava za provođenje razvojnih projekata ➤ česte zakonodavne promjene na nacionalnoj razini ➤ utjecaj globalne i ekonomske krize na ekonomsko i socijalno stanje u Gradu

4 STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PORAGAMA GRADA OPUZENA ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2025. GODINE

Strateško planiranje i razvoj Grada Opuzena u razdoblju do 2025. godine temeljit će se na postavljenom strateškom okviru koji je dio Provedbenog programa Grada Opuzena za razdoblje 2021.-2025. godine. Strateški okvir definiran je kroz 13 razvojnih mjera: uređenje naselja i stanovanje; prostorno i urbanističko planiranje; komunalno gospodarstvo; odgoj i obrazovanje; briga o djeci; socijalna skrb; kultura; tjelesna kultura i sport; zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša; protupožarna i civilna zaštita; promet i održavanje javnih prometnica; gospodarski razvoj; lokalna uprava i administracija; demografija. Sve navedene mjere odgovaraju samoupravnom djelokrugu Grada Opuzena. Po usvajanju Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije mjere PP-a povezat će s posebnim ciljevima županije, a u trenutku donošenja Provedbenog programa usklađene su sa strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine.

U okviru 13 mjera definirane su aktivnosti kroz koje će Grad Opuzen pratiti uspješnost vlastitog strateškog planiranja te provedenih ciljeva i rezultata Provedbenog programa. Svaka od aktivnosti mjerit će se kroz definirane pokazatelje rezultata te utvrđene polazišne i ciljne vrijednosti za određeni pokazatelj rezultata. Uz to, važan element strateškog planiranja je i strateško planiranje proračunskih sredstava koja su potrebna za realizaciju mjera, aktivnosti i projekata. Shodno tome, strateški okvir Provedbenog programa obuhvaća poveznicu s proračunom Grada. Detaljan pregled mjera i aktivnosti zajedno s financijskim planom nalazi se u nastavku.

Kao što je već navedeno, prioriteti razvoja Europske unije u budućem razdoblju usmjereni su digitalnoj i zelenoj tranziciji. Sukladno tome, Grad Opuzen će kroz provedbu mjera i projekata pridonijeti usklađenju ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije. Doprinos digitalnoj tranziciji očituje se provedbom slijedećih mjera: razvoj pametnih gradova i naselja, poticanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije, razvojem sustava civilne zaštite, digitalizacijom lokalne uprave i administracije i dr. Doprinos zelenoj tranziciji osigurat će se očuvanjem biološke raznolikosti, jačanjem kružnog gospodarstva te poticanjem zelenih investicija u svim djelatnostima.

4.1 Mjere, aktivnosti i projekti

1. Uređenje naselja i stanovanja				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
1.1. Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete stanovanja	broj novoizgrađenih dječjih igrališta	Obnova igrališta u Poduzetničkoj zoni Opuzen	1. Izgradnja dječjeg igrališta na području Buk- Crepina 2. Opremanje dječjeg igrališta u Gradskom parku Opuzen	1. Program 1037-K100001-50.000,00 2. Program 1037-K100001-350.000,00
1.2. Učinkovito upravljanje stambenim prostorima u vlasništvu JLP(R)S	broj stanova u vlasništvu JLP(R)S u zakupu	3 stana	3	/
1.3. Unaprjeđenje i energetska obnova objekata javne i stambene namjene	broj stambenih objekata na kojima je provedena energetska obnova	0	5	/

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU:

- Sportsko-rekreacijski centar
- Rekonstrukcija gradskog parka
- Energetska obnova Sportske dvorane

2. Prostorno i urbanističko planiranje				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
2.1. izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih za gradnju na području JLS	broj izdanih lokacijskih dozvola broj izdanih građevinskih dozvola broj izdanih uporabnih dozvola	14	18	/
2.2. aktivnosti vezane za prostorno planiranje	pokrivenost područja samoupravne jedinice prostornim planom	4 ciljne izmjene i dopune prostornog plana	5 izmjene i dopune Prostornog plana u	Program 1016-K100033-100.000,00

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU:

- Novi projekt Aglomeracija

3. Komunalno gospodarstvo				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
3.1. Izgradnja nerazvrstanih cesta na području Grada Opuzena	Broj km izgrađenih i rekonstruiranih prometnica	16,10 km	20 km	/
3.2. Izgradnja javne rasvjete na području Grada Opuzena	Broj novopostavljenih rasvjetnih tijela i zamjena dotrajalih LED rasvjetom	/	Planira se za slučaje potrebe dogradnja javne rasvjete na manje pristupačnim i naseljenim područjima.	Program 1003 A100301 Javna rasvjeta 450.000,00 (trošak navedenog projekta rekonstrukcija Javne rasvjete)
3.3. Održavanje javnih površina	Održavane javne površine u m ²	1.4 hektara javne uređene površine i oko 1 hektar neuređene javne površine	1.4 hektara javne uređene površine i oko 1 hektar neuređene javne površine	/
3.4. Video nadzor javnih mjesta	Broj izgrađenih video nadzora	U planu je nabava opreme za digitalizaciju sustava i javne uprave te nabava nadzornih kamera	1. Projektna dokumentacija za digitalizaciju 2. Oprema za digitalizaciju	1. Program 1038 K100001- projektna dokumentacija 20.000,00 2. Program 1038 K100001- projektna dokumentacija 100.000,00

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU:

- Uređenje i opremanje javne plaže na Ušću
- Rekonstrukcija starog gradskog mosta
- Sanacija komunalne infrastrukture u ulici A. Starčevića

4. Odgoj i obrazovanje				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
4.1. Stipendiranje učenika i studenata	Broj korisnika	Javni natječajem dodjeljuju se stipendije za studente u iznosu 800,00 kn	Grad Opuzen dodjeljuje 12 stipendija za školsku godinu 2021./ 2022.	Program 1007 A100703- 128.000,00
4.2. Financiranje produženog boravka učenika Osnovne škole	Broj korisnika programa	0	10	/

4.3. Redovno ulaganje u objekte osnovnoškolskih obrazovnih ustanova	broj rekonstruiranih/ adaptiranih objekata odgojno-obrazovnih ustanova	Osnovna škola Opuzen i Srednja tehnička i poljoprivredna škola Opuzen- osnivač Dubrovačko-neretvanska županija	Tekuće pomoći osnovnoj i srednjoj školi	Program 1013 A101001-10.000,00
4.4. Provedba cjeloživotnog obrazovanja	broj korisnika programa cjeloživotnog obrazovanja	0	10	/

5. Briga o djeci

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
5.1. Financiranje redovne djelatnosti Dječjeg vrtića	Broj korisnika programa	Dječji vrtić Opuzen ima 132 korisnika predškolskog odgoja, od toga 32 korisnika sa područja Općine Slivno	135	/

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU:

- Izgradnja Dječjeg vrtića s jaslicama

6. Socijalna skrb

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
6.1. Pomoć socijalno ugroženim obiteljima	Broj korisnika socijalnih usluga	39 jednokratnih pomoći za 2021.	Korisnicima centra za Socijalnu skrb Grad Opuzen isplaćuje jednokratnu pomoć - 39	Program 1007 A100701-40.000,00
6.2. Dodjela subvencija, pomoći, donacija	Broj korisnika	Socijalni program Grada Opuzena		Program 1007 Socijalna skrb i socijalna pomoć A100704- Dar za novorođeno dijete- 40.000,00 A100705- Ogrjev- 15.750,00 A100706- Sufinanciranje

				cijene prijevoza učenika srednjih škola- 90.000,00 A100708- naknada za mlade- 6.000,00 A100710- Božićnica umirovljenicima- 18.000,000
--	--	--	--	---

7. Kultura, tjelesna kultura i sport				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
7.1. Organizacija kulturnih manifestacija i proslava	broj organiziranih kulturnih manifestacija	Opuzensko lito, Dani mandarina, Advent u mistu, Noć plotice i neretvanskog vina, Maškare	6	Program 1010- financiranje udruga 294.000,00 A100602- Advent u mistu- 15.000,00 A100603 Maškare- 10.000,00
7.2. Poticanje i unapređenje kulturno-umjetničkog amaterizma	broj korisnika	Opuzensko lito, Dani mandarina, Advent u mistu, Noć plotice i neretvanskog vina, Maškare	20	
7.3. Redovna djelatnost amaterskih klubova u sportu i tehničkoj kulturi	broj članova klubova	Zajednica sportskih udruga Grada Opuzena	150	Program 101101- Promicanje sporta A101101- 550.000,00

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU:

- **Rekonstrukcija bivšeg Doma kulture**

8. Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
8.1. Održavanje i monitoring odlagališta otpada	Praćenje stanja okoliša i zadržavanje postojeće kvalitete vode, zraka i plina	Projekt Izgradnja i opremanje Reciklažnog dvorišta Opuzen započet je 01.03.2021. i treba biti završen do 31.03.2022.	Izgrađeno Reciklažno dvorište	Program 1007 Izgradnja i opremanje Reciklažnog dvorišta K100007- 2.755.575,00

8.2. Nabava spremnika za plastiku	Broj spremnika za plastični otpad u domaćinstvima	Od fonda za zaštitu okoliša preuzeti su spremnici: • Kante za papir i karton- 120 litara- 810 komada • Kante za papir i karton- 240 litara- 27 komada • Kante za biootpad 120 litara- 400 komada • Kante za biootpad 240 litara- 27 komada • Kante za biootpad 80 litara- 410 komada • Kante za plastiku 120 litara- 120 komada • Kante za biootpad 240 litara- 27 komada	• Kante za papir i karton- 120 litara- 815 komada • Kante za papir i karton- 240 litara- 30 komada • Kante za biootpad 120 litara- 410 komada • Kante za biootpad 240 litara- 30 komada • Kante za biootpad 80 litara- 415 komada • Kante za plastiku 120 litara- 125komada • Kante za biootpad 240 litara- 30 komada	/
8.3. očuvanje i unaprjeđenje kvalitete okoliša	broj saniranih lokaliteta ilegalnih odlagališta otpada	4	4	/

9. Protupožarna i civilna zaštita				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
9.1. aktivnosti vezane za pružanje vatrogasne i civilne zaštite	broj novo nabavljenih vozila	0	1	Program 1005 A100502- 360.000,00 A100505 Vatrogasne intervencije 70.000,00
9.2. poboljšanje opremljenosti i kapaciteta protupožarnih snaga	broj osposobljenih članova dobrovoljnih vatrogasnih društava broj opremljenih objekata dobrovoljnih vatrogasnih društava	1 zapovjednik, 4 sezonska radnika 10-ak osposobljenih dobrovoljaca	15-ak osposobljenih dobrovoljaca	
9.3. organizacija i redovan rad sustava zaštite i	ukupan broj pripadnika sustava	22	27	Program 1005 A100504- civilna zaštita 5.000,00

spašavanja na području samoupravne jedinice	civilne zaštite na području JLP(R)S broj intervencija zaštite i spašavanja			A100503- Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Dubrovnik- 10.000,00
---	---	--	--	---

10. Promet i održavanje javnih prometnica

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
10.1. unapređenje i izgradnja prometne infrastrukture	Broj nove cikloturističke signalizacije	Grad Opuzen dio je projekta ciklo turističke destinacije Dolina Neretve	Postavljeno 10 novih cikloturističkih signalizacija	Program 1004 Razvoj turizma A100402- Razvoj ciklo turističke destinacije Doline Neretve- 30.000,00

POTENCIJALNI PROJEKTI KOJI ĆE SE PROVODITI U MANDATNOM RAZDOBLJU:

- Sanacija dijela postojećeg stanja nerazvrstane ceste-Zagrebačka ulica 1.faza,2.3. i 4. faza
- Sanacija dijela postojećeg stanja nerazvrstane ceste-Posrednica
- Sanacija nogostupa S.Radića i N.Nonkovića
- Sanacija nerazvrstanih cesta Glog 1 i Glog 3
- Obnova nerazvrstane ceste u ul. N. Novkovića i S. Radića

11. Gospodarski razvoj

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
11.1. aktivnosti vezane za poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	broj poduzetnika	Trenutno u poduzetničkoj zoni svoje poslovanje vodi 9 subjekata	13	Program 1021 Kapitalna pomoć poljoprivrednicima A101021- Kapitalna pomoć poljoprivrednicima 100.000,00
11.2. Subvencije razvoja poduzetništva i otvaranja novih radnih mjesta	broj subvencija	0	2	/
11.3. jačanje poduzetničke infrastrukture uspostavom poslovnih zona	m2 površine poduzetničkih zona	Izgradnja II. Faze komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni Opuzen- izgradnja 2019.		

12. Lokalna uprava i administracija				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
12.1. jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava lokalne uprave	broj educiranih zaposlenika samoupravne jedinice broj digitaliziranih usluga koje pružaju upravna tijela JLP(R)S broj zaposlenika koji su sudjelovali na stručnim seminarima	U planu je nabava opreme za digitalizaciju sustava i javne uprave te nabava nadzornih kamera 0	1. Projektna dokumentacija za digitalizaciju 2. Oprema za digitalizaciju 2	1. Program 1038 K100001- projektna dokumentacija 20.000,00 2. Program 1038 K100001- projektna dokumentacija 100.000,00
12.2. materijalni i ostali rashodi vezani za rad upravnih tijela i administracije				Program 1001 A100101 Opći poslovi- 3.298.650,00
12.3. priprema projekata za sufinanciranje sredstvima ESI fondova	broj projekata JLP(R)S kojima je odobreno sufinanciranje sredstvima ESI fondova	1	1	

13. Demografija				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021. godine	Ciljna vrijednost 2021.-2025.	Stavka u proračunu
13.1. poticanje nataliteta	ukupan broj rođene djece	53 isplaćene naknade za novorođeno dijete Sukladno Socijalnom programu Grada Opuzena nakade za novorođeno 1. dijete- 1.000,00, za 2. dijete 2.000,00, za 3.dijete 3.000,00, 4. i svako slijedeće 5.000,00 kuna		Program 1007 Socijalna skrb i socijalna pomoć A100704- dar za novorođeno dijete 40.000,00
13.2. poticanje doseljavanja mladih obitelji s djecom				Program 1007 Socijalna skrb i socijalna pomoć A100708- naknada za mlade- 6.000,00

4.2 Financijski plan provedbe projekata

Provedbeni program obuhvaća i planiranje financijskih izvora sredstava koja se planiraju koristiti za provedbu mjera i aktivnosti u programskom razdoblju. Plan financijskog okvira obuhvaća okvirne vrijednosti za provedbu aktivnosti. Financijski izvori planirani su temeljem proračuna Grada Opuzena, temeljem planiranih sredstava za provedbu projekata i procjene sufinanciranja od strane EU fondova te temeljem procjene provedbe projekata od strane drugih dionika. Identificirane vrijednosti ovise i o dinamici objave javnih natječaja te može doći do određenih pomaka u planu. Ipak, predstavlja važan okvir za provedbeni tim koji će aktivno pratiti i koordinirati provedbu Programa te uvoditi određene prilagodbe i izmjene plana prema potrebi. Planira se nekoliko izvora financiranja, a to su: vlastita sredstva Grada koja se financiraju iz utvrđenih izvora prihoda, ministarstva, EU fondovi te ostali dostupni izvori (obuhvaća investitore, lokalne poduzetnike, udruge, institucije i organizacije).

Naziv projekta	Rebalans Proračuna 2021. (HRK)	Plan proračuna 2022. (HRK)	Projekcija proračuna 2023. (HRK)	Okvirna projekcija proračuna 2024. (HRK)
Izgradnja Dječjeg vrtića s jaslicama u Opuzenu)	59.500,00	10.200.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00
Sportsko- rekreacijski centar	168.000,00)	8.100.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00
Rekonstrukcija gradskog parka	9.875,00	1.108.750,00	0,00	0,00
Uređenje i opremanje javne plaže na Ušću)	0,00	550.000,00	1.020.000,00	200.000,00
Rekonstrukcija starog gradskog mosta	/	500.000,00	0,00	0,00
Sanacija dijela postojećeg stanja jedne nerazvrstane ceste-	/	520.000,00	700.000,00	1.200.000,00

Zagrebačka ulica 1.faza,2.3. i 4. faza				
Sanacija dijela postojećeg stanja jedne nerazvrstane ceste- Posrednica	13.750,00	800.000,00	200.000,00	200.000,00
Obnova nerazvrstane ceste u ul. N. Nonkovića i S. Radića)	75.000,00	678.750,00	500.000,00	500.000,00
Sanacija komunalne infrastrukture u ulici Ante Starčevića)	0,00	300.000,00	600.000,00	1.600.000,00
Sanacija nerazvrstanih cesta Glog 1	97.500,00	703.750,00	1.150.000,00	1.150.000,00
Sanacija nerazvrstanih cesta Glog 1	56.250,00	554.000,00	1.150.000,00	1.150.000,00
Energetska obnova Sportske dvorane	/	50.000,00	/	/
Opremanje Dječjeg parka u sklopu gradskog parka u Opuzenu	/	350.000,00	100.000,00	0,00
Projektna dokumentacija za izgradnju Poduzetničkog inkubatora	/	100.000,00	/	/
Projektna dokumentacija za izgradnju Veletržnice	/	100.000,00	/	/
Projektna dokumentacija	/	100.000,00	/	/

za izgradnju Nautička Marina				
Projektna dokumentacija za izgradnju Interpretacijsko g centra za turizam i kulturu	/	100.000,00	/	/

5 PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA

5.1 Praćenje i izvještavanje

Praćenje i izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja (definirani u strateškom okviru Grada Opuzena) kojima se sustavno prati uspješnost provedbe mjera akta strateškog planiranja. Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JLS te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta.

Za provedbu ovoga Provedbenog programa te za praćenje i izvještavanje o provedbi nadležan je Grad Opuzen na čelu s gradonačelnikom kao odgovornom osobom. Grad Opuzen koordinira procesom koji za cilj ima provedbu mjera usmjerenih dostizanju strateških ciljeva te ispunjenju vizije. Gradonačelnik će imenovati djelatnike stručne službe gradonačelnika koji se biti odgovorni za koordinaciju provedbe u suradnji s imenovanim radnim tijelom. Gradonačelnik je odgovoran za redovno izvještavanje o provedbi Provedbenog programa i uspješnosti zadanih ciljeva. Na godišnjoj osnovi, krajem svake kalendarske godine, a najkasnije do 20. prosinca, ukoliko postoje stvarne potrebe, revidirat će se Provedbeni program Grada Opuzena. Praćenje provedbe odvija se tako da odgovorna osoba priprema godišnja izvješća o provedbi. Gradsko vijeće zaprima i odobrava godišnja izvješća te daje preporuke za unaprjeđenje izvršavanja. Sva izvješća o aktivnostima praćenja i izvještavanja Provedbenog programa Grada Opuzena bit će objavljena na službenim internetskim stranicama Grada.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su sljedeći:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe mjera akta strateškog planiranja
- učinkovito upravljanje provedbom akta strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvješćivanja
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i revizije akta strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih mjera

-
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe akta strateškog planiranja
 - povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata
 - osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje Grada Opuzena čine:

- Lokalni koordinator
- Regionalni koordinator
- Koordinacijsko tijelo

Lokalni koordinator je pravna ili fizička osoba imenovana od strane općinskog načelnika zadužena za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja na razini jedinice lokalne samouprave. U Gradu Opuzenu poslove lokalnog koordinatora obavlja Ivona Topić Čerlek, Pročelnica Jedinstvenog upravnog odjela Grada Opuzena.

Regionalni koordinator je pravna osoba osnovana s ciljem učinkovite koordinacije poslova strateškog planiranja i poticanje regionalnog razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave. Za područje Dubrovačko-neretvanske županije to je Regionalna agencija Dunea.

Koordinacijsko tijelo je središnje tijelo državne uprave koje je nadležno za poslove regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Na nacionalnoj razini to je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Sukladno Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske Općina Kula Norinska putem lokalnog koordinatora izvješćuje polugodišnje i godišnje regionalnog koordinatora i Koordinacijsko tijelo o provedbi provedbenog programa. Temeljem pozitivno pravnog zakonodavnog okvira polugodišnje izvješće podnosi se do 31. srpnja tekuće godine, a godišnje do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom.

VRSTA IZVJEŠĆA	CIKLUS	OBVEZNIK IZRADE IZVJEŠĆA	KOME SE PODNOSI:	ROK ZA IZVJEŠĆE:
Provedbeni program Grada Opuzena za razdoblje 2021-2025. godine	Godišnje; Polugodišnje	Regionalni koordinator; Lokalni koordinator	Koordinacijsko tijelo	do 31. srpnja tekuće godine (za tekuću godinu); do 31. siječnja tekuće godine (za prethodnu godinu)

Proces praćenja i izvještavanja uključuje sljedeće korake u cilju provedbe praćenja i izvještavanja o strateškom planiranju:

1. Uspostava institucionalnog okvira za praćenje uspješnosti provedbe
2. Identifikacija zahtjeva praćenja
3. Uspostava mreže osoba za praćenje
4. Izvještavanje o rezultatima; identifikacija mogućih problema
5. Pokretanje preventivnih mjera rješavanja problema
6. Ispunjavanje službenih zahtjeva izvješćivanja

5.2 Vrednovanje strateškog akta

Postupak vrednovanja akta strateškoga planiranja neovisna je usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinka provedbe Provedbenog programa. Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave definirana je obveza vrednovanja akata strateškog planiranja samo za srednjoročne i dugoročne akte. Prema tome, obveza vrednovanja

Provedbenog programa nije definirana Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, ali ukoliko se ukaže potreba za provedbom istog za daljnje formiranje javnih politika, a sukladno financijskim mogućnostima Grada, vrednovanje će se provesti prema niže navedenoj metodologiji.

Sustav vrednovanja temelji se na sljedećim odredbama Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja:

- Vrednovanje provode unutarnji i/ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnima za izradu i provedbu akata strateškoga planiranja;
- Gradonačelnik koji je nadležan za pokretanje izrade akta strateškoga planiranja donosi odluku o početku postupka vrednovanja;
- Rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškoga planiranja utvrđeni postupkom vrednovanja predstavljaju temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškoga planiranja.

Metodologija vrednovanja primijenit će se sukladno pravilima definiranim u Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja te Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškoga planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.